

บทที่ ๖

สรุปและข้อเสนอแนะ

ก. สรุป

การศึกษาระบบเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชนเผ่าพื้นดินเหลือในสังคมไทย (Economic System and Culture Change of Phi Tong Luang the Thai Society) ที่บ้านบ่อหอย ตำบลล่ายาหัวนา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน และบ้านบุญยืน ตำบลบ้านเวียง อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ โดยมีสมมุติฐานดังต่อไปนี้คือ

1. จำนวนป้าไม้ลดลงมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของเผ่าพื้นดินเหลือ
2. ที่ดินที่มีจำนวนจำกัดมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของเผ่าพื้นดินเหลือ
3. ทรัพยากรธรรมชาติที่ลดน้อยลงมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของเผ่าพื้นดินเหลือ
4. การติดต่อทางวัฒนธรรมมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของเผ่าพื้นดินเหลือ
5. การรับกระแสวัฒนธรรมเมืองมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของเผ่าพื้นดินเหลือ
6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของเผ่าพื้นดินเหลือ
7. บทบาทของนักพัฒนาในหน่วยงานรัฐบาลมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของเผ่าพื้นดินเหลือ
8. บทบาทนักพัฒนาในภาคเอกชนมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของเผ่าพื้นดินเหลือ

ผลวิจัยพบว่า ทุกข้อเป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้น ข้อที่ 7 เพราะว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-3 มีผลกระทบต่อชนเผ่าพื้นดินเหลือ เพราะชนเผ่าพื้นดินเหลือยังมีความเชื่อฟังในลักษณะน้ำใจคิดว่าผู้คนจะเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ไม่ได้คิดคี่ แต่รับจ้างหรือแลกเปลี่ยนแรงงานได้ หรือเพาะปลูกให้คนอื่นได้ไม่คิดคี่ เพราะฉะนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงมีผลโดยตรง ระบบเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชนเผ่าพื้นดินเหลือ

บทบาทนักพัฒนาในหน่วยงานของรัฐบาล ไม่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของชนเผ่า ผู้ต้องเหลือing เพราะนักพัฒนาคุณยังคงกระทำการจังหวัดส่วนใหญ่จะพัฒนาชาวเขาหรือชนกลุ่มน้อย ผ่านอื่น เช่น ผ่านมือ อีก็ และเข้า เพื่อผลปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า แหล่งดินน้ำลำธาร การทำไร่เลื่อนลอยปลูกพืช เสพติด ตลอดจนปัญหาความมั่นคงภายใน ส่วนชนเผ่าผู้ต้องเหลือing มีศักยภาพ ต่ำ กว่าชาวเขาผ่านอื่นในเรื่องปัญหาเหล่านั้น เพราะชนเผ่าผู้ต้องเหลือing โดยปกติจะไม่ยอมติดต่อกับคนนอกเผ่า ไม่สร้างปัญหาเหมือนชาวเขาผ่านอื่นจึงถูกละเลย ให้การลงเรื่องระหว่างชนเผ่า ผู้ต้องเหลือing เท่าที่ควร

ในส่วนของชนเผ่าผู้ต้องเหลือing ปัญหาเล็กน้อยแทนจะมองไม่เห็นหรือเกี่ยวข้องเล็กน้อย ประการสำคัญเจ้าหน้าที่หน่วยลงเรื่องระหว่างชนเผ่าผู้ต้องเหลือing น้อยมากเมื่อเทียบกับผ่านอื่น ๆ อาจเป็นเพราะวัฒนธรรมเก็บของป่า ล่าสัตว์ ต้องร่อน ย้ายถิ่นไปเรื่อยตามป่า ไม่อยู่กับที่ จึงตามให้ความลงเรื่องระหว่างชนเผ่าผู้ต้องเหลือing ต้องการความช่วยเหลือ เช่น เจ็บป่วยมาก ๆ จึงจะเข้ามาหาเจ้าหน้าที่เพื่อขอความช่วยเหลือ ขอยา กิน หน่วยงานของรัฐส่วนอื่น ๆ ก็เข้าไปเป็นครั้งคราว เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเหล่ากาชาดจังหวัด นำสิ่งของไปแจกกรณีประเพณีจากธรรมชาติ บทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐจึงไม่มีผลโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจ ผู้ต้องเหลือing

การศึกษาระบบเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชนเผ่าผู้ต้องเหลือing ในสังคมไทยนี้ สรุปได้ว่า

ป้าไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงชนเผ่าผู้ต้องเหลือing จากการที่ป้าไม่ลดลงอย่างมาก (จากสถิติของกรมป่าไม้ในปี พ.ศ. 2510 บริเวณที่อยู่อาศัยของชนเผ่าผู้ต้องเหลือing มี 74% ของพื้นที่ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2538 ลดลงเหลือ 18% ของพื้นที่ทั้งหมด) เพราะป้าไม่เป็นแหล่งที่ทำอาหาร กิน เป็นแหล่งผลิตอาหารตลอดปีที่พักพิงที่อยู่อาศัยของชนเผ่าผู้ต้องเหลือing เมื่อป้าไม่ถูกทำลายลดลงจำนวนมากก็เหมือนกับทำลายแหล่งที่ทำอาหาร กิน แหล่งผลิตอาหารและที่อยู่อาศัยของชนเผ่าผู้ต้องเหลือing เพราะวิถีชีวิตของชนเผ่านี้เป็นวัฒนธรรมที่มีลักษณะเก็บของป่า ล่าสัตว์ ที่ต้องหมวดไป งานศิลปะ งานจักสานที่ชนกลุ่มนี้ที่ผลิตมาเมื่อแรกเปลี่ยนกับสังคมภายนอก ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ มีความต้องการน้อยเพราความจำเป็นน้อย จึงไม่พอด้วยการค้าขายซึ่งกันและกัน แต่ผ่านมีความเข้าใจชนเผ่าผู้ต้องเหลือing มากชาวนะผ่านอื่น

ที่คิน ส่งผลกระทบต่อชนผ่าเผื่องเหลืองเหมือนแต่น้อยกว่าป้าไม้ที่คินที่มีความอุดมสมบูรณ์จะมีสัตว์ พืชพันธุ์ชั้นญาหารตามธรรมชาติ ชนผ่าเผื่องเหลืองสามารถเก็บเกี่ยวได้เอง เมื่อคินขาดความอุดมสมบูรณ์ แหล่งอาหารก็ขาดหายส่งผีดองเหลืองเปลี่ยนวิถีชีวิตด้วย

แหล่งน้ำ ขาดแคลน ไม่ส่งผลมากมายนัก เพราะชนผ่าเผื่อใช้น้ำสำหรับริโภคเท่านั้น ชนผ่าเผื่องเหลืองไม่นิยมอาบน้ำ 3-5 วันต่อครั้ง เสื้อผ้าไม่ชอบซัก ใส่แล้วเมื่อสักประกีทึงเหมือนไม่ได้เคยนุ่มน้ำเมื่อเก่ากีทึง

ชนผ่าเผื่องเหลืองยังมีความเชื่อในส่วนต่าง ๆ ที่เป็นระบบวัฒนธรรมที่เป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นบรรหัดฐานในการควบคุมพฤติกรรม ในพฤติกรรมในการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันยังความอย่างเห็นใจแฝงส่วนใหญ่ แต่กำลังจะเปลี่ยนแปลงเมื่อได้ถูกกระแสวัฒนธรรมเมืองกรุงมา ยิ่งชนรุ่นใหม่ที่อายุ 18 ลงมานี้แนวโน้มจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก จากปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่พวนมาในชนผ่าเผื่องเหลืองในรุ่นก่อน ๆ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

สำหรับผู้สนใจจะทำวิจัยเรื่องระบบเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชนผ่าเผื่องเหลืองในสังคมไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ :

1. เรื่องภาษาผู้วิจัยควรจะมีความรู้ภาษาลาบรีบ้างเล็กน้อย และภาษาคำเมือง (ภาษาไทยเหนือหรือล้านนา) ถ้าต้องการเรียนรู้ ภาษามาลาบรีศึกษาได้ คุณเสน่ห์ คณะสอนศาสนาที่บ้านบุญยืน ตำบลบ้านเวียง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ (จากการบอกเล่าเจ้าหน้าที่ส่งเคราะห์ชาวเขาว่าคณะสอนศาสนา ได้เปรียบว่า เจ้าหน้าที่รัฐ ในการพัฒนาชนผ่าเผื่องเหลือง เพราะรู้ภาษาลาบรี ในการสื่อสาร เพื่อที่จะพูดคุยกับชนผ่าเผื่องเหลือง เมื่อต้องเจาะลึกในเรื่องรายละเอียดในเรื่องพิธีกรรมต่าง ๆ)

2. ในปัจจุบันนี้ชนผ่าเผื่องเหลือง ใกล้จะสูญพันธุ์ จากปัจจัยภายนอกที่บ้านบุญยืน จำนวนมากจากการเจาะหุ่นเลือดชนผ่าเผื่องเหลืองหลาย ๆ พื้นที่ของจังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน พนบว ไม่มีการกระจายของยีน (Genetics) ของหมู่เลือด เพราะชนผ่าเผื่องเหลืองปฏิบัติตามประเพณีอย่างเคร่งครัด ไม่มีการแต่งงานกับคนนอกเผ่าเลย การแต่งงานของชนผ่าเผื่องเหลืองเป็นแบบ Cousin Marriage จึงทำการกระจายของยีนเกิดในอัตราต่ำ จากการเจาะเลือด ชนผ่าเผื่องเหลืองจำนวน 10 คน ในหลายพื้นที่ พนบว เป็นหมู่เลือด A ทั้งหมด นอกจากนี้ชนิดของฮีโมโกลบิน (Hemoglobin) ชนิด AE แต่งงานกันไปจะพบคนที่มี ฮีโมโกลบินชนิด E ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรค Thalassemia ซึ่งเป็นโรคทางพันธุกรรม ในที่สุดก็จะตายไป อาจจะเป็นปัจจัยที่ได้ทำชนผ่า

ผีดองเหลืองอายุไม่ยืน ค่าเฉลี่ยโครงสร้างทางอายุ ชนเผ่าผีดองเหลืองประมาณ 40-50 ปี และปัจจัยอื่นประกอบกันด้วย เช่น สภาพความเป็นอยู่ภาวะทุพโภชนาการ โรคมาเลเรีย ฯลฯ

3. ในการศึกษาวัฒนธรรมชนเผ่าผีดองเหลือง นอกจากบริเวณรอยต่อของจังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ยังมีชนเผ่าผีดองเหลืองผู้วิจักคาดว่ามีชนกลุ่มนี้อีกประมาณ 2-3 กลุ่ม ใหญ่ อีกอยู่ในประเทศไทยและประเทศลาวคือ ที่จังหวัดส-abouturi (Sayaburi Province) อยู่ระหว่างทางตอนใต้ เมืองหลวงพระบาง เหนือจังหวัดเชียงรายของประเทศไทย มีชนเผ่านี้จำนวนมาก และบังรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมค่อนข้างสมบูรณ์ ลักษณะสังคม (Primitive Society) ข้อมูลได้มาจากอาจารย์พยาบาลจากวิทยาลัยพยาบาลหลวงปู่ทิมฯ วิทยาลัยพยาบาลชลบุรี เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2537

4. ในการศึกษานักลุ่มน้อยที่มีลักษณะวัฒนธรรมเกื้องของป่าล่าสัตว์ ในประเทศไทย ยังมีอีก 2-3 กลุ่ม คือ ชาไก ยังเป็นกลุ่มนี้ที่ยังมีวิถีชีวิตวัฒนธรรมเกื้องของป่าล่าสัตว์ (Hunting & Gathering Culture) อาศัยทางภาคใต้ในบริเวณจังหวัดพัทลุง ปัตตานี ตรัง สตูล ยะลา ปัจจุบันนี้เหลือน้อย เท่าที่พบ เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2537 จำนวน 57 คนในอำเภอโต จังหวัดยะลา

5. ชาวเล หรือ ชาวน้ำ อาศัยท่าไวปะริเวชซึ่งตั้งตระหง่านตากของภาคใต้ตามแกาะ ๆ เช่น พังงา กระเบน ภูเก็ต มีมากที่สุดยังมีความเชื่อรักษาวัฒนธรรมเหนียวแน่นที่เกาะลีเป๊ะ ในหมู่เกาะตะลูเตา

ในส่วนของภาษามาลาบาร์ และวัฒนธรรมชนเผ่าผีดองเหลืองผู้ที่คลุกคลีกับชนเผ่าผีดองเหลืองเป็นเวลานานพอสมควรคือ

Mr. Eugene R.Lang AKA (นายบุญยืน สุขเสน่ห์) โดยการให้สูกของเขาก็อนายเจริญ นายอุดม สุขเสน่ห์ คลุกคลีเป็นเด็กชนเผ่าผีดองเหลืองเพื่อเรียนรู้ภาษามาลาบาร์ จะได้สอนศาสนาและภาษาไทย ได้ดีกว่ากลุ่มอื่น

ข้อเสนอทางปฏิบัติ

หลังจากผู้วิจัยได้ใช้เวลาหารายเดือน เพื่อศึกษาระบบเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมชนเผ่าผีดองเหลือง ที่บ้านบ่อหอย อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน และบ้านบุญยืน อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ จึงขอเสนอแนวทางอย่างเพื่อให้ชนเผ่าผีดองเหลืองรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมสืบท่อไป

1. รัฐบาลควรจัดอาฒนาเขตให้ชนเผ่านี้อยู่อย่างอิสระในอาณาเขตของชนเผ่าผีดองเหลือง ลักษณะวนอุทยาน โดยไม่มีการไปรบกวน